

16-дәріс

ҚАЗАҚСТАННЫҢ
АШЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

МАКРОЭКОНОМИКА

Баламалы айырбас бағамы саясаты

Тақырыптың мақсаты:

- Баламалы айырбас бағамы саясатын сипаттау және олардың әсерлерін түсіндіру
- Төлем балансының шоттарын сипаттау және халықаралық тапшылық қалай туындайтынын түсіндіру

Айырбастау бағамы елдің басқа елдің ақшасына қайта есептегендегі ақша бағасы болып табылатындықтан, мемлекет пен орталық банктер айырбас бағамына қатысты саясат жүргізуі тиіс. Баламалы айырбас бағамы саясатының үш нұсқасы:

1. Икемді айырбас бағамы немесе еркін айналым режимі
2. Бекітілген айырбас бағамы
3. Созылмалы байлау бағамы

Икемді Баламалы айырбас бағамы - бұл орталық банктің тікелей араласуынсыз валюта нарығындағы сұраныс және ұсыныспен анықталатын валюта бағамы.

Көптеген елдер, соның ішінде Құрама Штаттар икемді валюта бағамын пайдаланады, және біз осы тарауда осыған дейінгі тақырыпта зерттеген валюта нарығы икемді валюта режимінің үлгісі болып табылады.

Бірақ тіпті икемді айырбас бағамы орталық банктің іс-әрекетіне байланысты. Егер Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ долларының пайыздық мөлшерлемесін арттырса, ал басқа елдер өзінің пайыздық мөлшерлемесін өзгеріссіз сақтап қалса, АҚШ долларына сұраныс артып, ұсыныс азаяды, ал айырбастау бағамы өсіп кетеді. (Осыған ұқсас, егер Федералды Резервтік Жүйесі пайыздық мөлшерлемені төмендетсе АҚШ долларына деген сұраныс азаяды, ұсыныс көбейеді, ал айырбас бағамы төмендейді.)

Валюталық бағамның еркін айналым режимінде, орталық банк пайыздық мөлшерлемені өзгерткен кезде, оның мақсаты әдетте валюта бағамына ықпал ету емес, ақша-несие саясатының қандай да бір басқа мақсатына қол жеткізу болып табылады.

Бекітілген айырбас бағамы-бұл мемлекеттің немесе орталық банктің шешімімен анықталатын және сұраныс пен ұсыныстың реттелмейтін күштерін оқшаулау үшін валюта нарығында орталық банктің араласуымен қол жеткізілетін айырбас бағамы.

Екінші дүниежүзілік соғыстың соңынан 1970-ші жылдардың басына дейін әлемдік экономикада бекітілген айырбас бағамы режимі әрекет етті. Жақында Қытайда бекітілген айырбас бағамы болды. Гонконгта көптеген жылдар бойы белгіленген айырбас бағамы бар және осы саясатты бүгін де жалғастыруда.

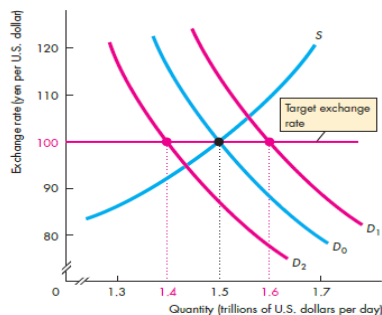
Бекітілген валюта бағамына қол жеткізу үшін валюта нарығына белсенді араласу қажет.

Егер Федералды Резервтік Жүйесі жапон иеніне қатысты АҚШ долларының айырбас бағамын белгілегісі келсе, ол айырбас бағамының мақсатты мәннен жоғары өсуін болдырмау үшін АҚШ долларын сатуға және айырбас бағамының мақсатты мәннен төмен түсуін болдырмау үшін АҚШ долларын сатып алуға тура келеді.

Федералды Резервтік Жүйесі сата алатын АҚШ долларының шегі жоқ. Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ долларын құрады және өз таңдауы бойынша кез келген соманы жасай алады. Бірақ Федералды Резервтік Жүйесі сатып ала алатын АҚШ долларының көлемі бар. Бұл шек АҚШ-тың ресми валюталық резервтерімен белгіленеді, себебі Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ долларын сатып алу үшін шетел валютасын сату керек. АҚШ долларын сатып алу интервенциясы АҚШ-тың ресми валюталық резервтері аяқталған кезде тоқтатылады.

Федералды Резервтік Жүйесі жасай алатын валюталық интервенцияларды көрейік.

Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ доллары үшін 100 иен деңгейінде айырбас бағамы тұрақты болуын қалайды. Егер курс 100 иеннен жоғары болса, Федералды Резервтік Жүйесі долларды сатады. Егер айырбастау бағамы 100 иеннен төмен болса, Федералды Резервтік Жүйесі долларды сатып алады. Осы іс-әрекеттермен Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ доллары үшін 100 иенді мақсатты бағамына жақын айырбас бағамын ұстап тұрады.

Суретте валюта нарығындағы Федералды Резервтік Жүйесінің араласуы көрсетілген. Доллар ұсынысы-S, ал долларға деген бастапқы сұраныс-D0. Тепе-тең айырбас бағамы бір доллар үшін 100 йен. Бұл айырбас бағамы көлденең қызыл сызықпен көрсетілген Федералды Резервтік Жүйесінің мақсатты айырбас бағамы болып табылады.

АҚШ долларына деген сұраныс артып, сұраныс қисығы D1-ге оңға қарай жылжығанда, Федералды Резервтік Жүйесі 100 миллиард доллар сатады. Бұл әрекет айырбас бағамының өсуін болдырмайды. АҚШ долларына сұраныс азайып, сұраныс қисығы солға қарай D2-ге ауысқанда, Федералды Резервтік Жүйесі 100 миллиард доллар сатып алады. Бұл іс-әрекет айырбас бағамының құлдырауын болдырмайды.

Егер АҚШ долларына деген сұраныс D1 мен D2 арасында ауытқыса және орта есеппен D0 тең болса, Федералды Резервтік Жүйесі біз көрген сияқты бірнеше рет араласуы мүмкін. Кейде Федералды Резервтік Жүйесі сатып алады, кейде сатады, бірақ орташа керекті бағамға қол жеткізілгенде сатып алмайды және сатпайды.

Бірақ АҚШ долларына деген сұраныс D0-ден D1-ге дейін тұрақты түрде ұлғаяды деп болжайық. АҚШ доллары үшін 100 йен деңгейінде айырбас бағамын қолдау үшін Федералды Резервтік Жүйесі доллар сатуы және шетел валютасын сатып алуы тиіс, сондықтан АҚШ-тың ресми валюталық резервтері ұлғаяды. Белгілі бір сәтте Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ доллары үшін 100 йен бағамынан бас тартып, валюта резервтерін жинақтауды тоқтатады.

Енді АҚШ долларына деген сұраныс D0-ден D2-ге дейін тұрақты түрде азаяды деп болжаймыз. Бұл жағдайда Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ доллары үшін 100 йен деңгейінде айырбас бағамын шексіз қолдай алмайды. 100 йен деңгейінде айырбас бағамын ұстап тұру үшін Федералды Резервтік Жүйесі АҚШ долларын сатып алуы тиіс. Федералды Резервтік Жүйесі валюта нарығында АҚШ долларын сатып алған кезде, ол АҚШ-тың ресми валюталық резервтерін пайдаланады. Осылайша, Федералды Резервтік Жүйесі әрекеті оның валюталық резервтерін азайтады. Ақыр соңында, Федералды Резервтік Жүйесінде шетел валютасы аяқталады, сонда ол АҚШ доллары үшін 100 йен мақсатты айырбас бағамынан бас тартуға тура келеді.

Созылмалы байланыс орнату -бұл мемлекеттің немесе орталық банктің шешімімен айқындалатын жол бойынша жүретін және валюта нарығында орталық банктің араласуы арқылы тіркелген айырбас бағамына ұқсас қол жеткізілетін айырбас бағамы. Созылмалы байланыс орнату мақсатты мәнді өзгертуді қоспағанда, белгіленген айырбас бағамы ретінде жұмыс істейді. Мақсат белгіленген интервалдар арқылы (күн сайын, апта сайын, ай сайын) немесе кездейсоқ интервалдар арқылы өзгеруі мүмкін.

Федералды Резервтік Жүйесі ешқашан еңбектеген байлықты пайдаланбады, бірақ кейбір белгілі елдер осы жүйені пайдаланады. Қытай өзінің тіркелген айырбас бағамынан бас тартқан кезде, ол оны Созылмалы байланыс орнатумен алмастырды. Дамушы елдер инфляцияны бақылауға-инфляция деңгейін мақсатты түрде ұстауға мүмкіндік беретін әдіс ретінде еңбектеп байлауды пайдалана алар еді.

Мінсіз созылмалы байланыс орнату орташа тепе-тең айырбас бағамына тең айырбастау бағамы үшін мақсатты белгілейді. Байлау тек сұраныс пен ұсынысты өзгертетін және айырбас бағамын тым қатты ауытқытатын болашақта айырбас бағамының үлкен ауытқуын болдырмауға бағытталған.

Созылмалы байланыс орнату мақсатты курс тепе-теңдік айырбас бағамынан ауытқуы тым ұзақ болған кезде мінсіз сипатынан айырылады. Ауытқу болған кезде, елде немесе резервтер аяқталады немесе резервтер жинақталады.

Осы тараудың қорытынды бөлігінде біз халықаралық төлемдердің балансы қалай анықталатынын түсіндіреміз.

Халықаралық Сауданы Қаржыландыру

Енді айырбас бағамы қалай анықталады, бірақ айырбас бағамының әсері қандай? Валютаның құнсыздануы немесе валюта бағамының көтерілуі біздің халықаралық сауда мен төлемімізге қалай әсер етеді? Біз халықаралық сауда, қарыз алу және несие беру ауқымына және халықаралық мәмілелердің есебін қалай жүргізетінімізге көз жеткізе отырып, осы мәселелерді шешу үшін негіз қалаудамыз. Бұл жазбалар төлем балансының шоттары деп аталады.

Елдің төлем балансының шоттары оның халықаралық саудасын, қарыз алуды және үш:

1. Ағымдағы
2. Күрделі және қаржылық
3. Ресми есеп айырысу шоттардағы несие беруді көрсетеді

Ағымдағы шотта шетелде сатылған тауарлар мен қызметтер экспортынан түсетін түсімдер, шетелден тауарлар мен қызметтер импорты үшін төлемдер, шетелде төленген таза пайыздық кіріс және шетелге таза аударымдар (мысалы, шетелдік көмек желісі бойынша төлемдер) есепке алынады. Ағымдағы шоттың сальдосы экспорт минус импорт, таза пайыздық кіріс және таза трансфертер сомасына тең.

Күрделі және қаржылық шотта шетелдердегі американдық инвестицияларды шегере отырып, Құрама Штаттардағы шетелдік инвестициялар есепке алынады. (Бұл шотта капиталмен халықаралық операцияларды өлшеу кезінде қателер мен олқылықтарға байланысты туындайтын статистикалық алшақтық бар.)

Ресми есеп айырысу шоты шетел валютасының мемлекеттік қоры болып табылатын АҚШ-тың ресми резервтерінің өзгеруін белгілейді. Егер АҚШ-тың ресми резервтері ұлғайған болса, ресми есеп айырысу шотының балансы теріс болады. Шетелдік ақшаны ұстап тұрудың себебі-шетелде инвестиция салу. Шетелдердегі АҚШ инвестициялары-бұл күрделі және қаржылық шоттағы және ресми есептік шоттағы минус.

Үш шоттағы қалдық сомасы әрдайым нөлге тең. Яғни, ағымдағы шоттар бойынша тапшылықты жабу үшін біз шетелде несие беруден артық шет елден қарыз алу немесе тапшылықты жабу үшін біздің ресми резервтерімізді пайдалануымыз керек.

Current account	Billions of dollars
Exports of goods and services	+2,208
Imports of goods and services	-2,713
Net interest income	+187
Net transfers	-134
Current account balance	<u>-452</u>
Capital and financial account	
Foreign investment in the United States	+742
U.S. investment abroad	-362
Statistical discrepancy	+74
Capital and financial account balance	<u>+454</u>
Official settlements account	
Official settlements account balance	-2

Source of data: Bureau of Economic Analysis.

Кестеде АҚШ төлем балансының 2016 жылғы шоттары көрсетілген. Құрама Штаттарға шетел валютасын беретін ағымдағы шоттың, сондай-ақ капитал қозғалысы шотының және қаржы шотының баптарында плюс белгісі болады; Құрама Штаттардың шетел валютасы тұратын баптарында минус белгісі болады. Кесте көрсеткендей, 2016 жылы АҚШ импорты АҚШ экспортынан асып түсті, ал ағымдағы шот тапшылығы \$ 452 млрд. Долларды құрады. Яғни, біз ағымдағы шот тапшылығын қалай төлейміз?

Біз басқа әлем үшін төлейміз. Капитал шоты бізге қанша дейді. Біз 742 миллиард долларға ие болдық (АҚШ-тағы шетел инвестициялары), бірақ 362 миллиард долларға несие жасадық (шетелдердегі АҚШ

инвестициялары). Біздің таза Сыртқы қарыз алушыларымыз \$ 742 млрд. доллардан \$ 362 млрд. долларды шегергенді құрады, бұл \$380 млрд. долларға тең, капитал мен қаржы шоттары мен ағымдағы шоттар бойынша операциялар арасындағы статистикалық алшақтық әрдайым дерлік бар және 2016 жылы айырмашылық \$ 74 млрд. Долларды құрады.

Капитал балансы мен қаржы шоты және ағымдағы шот балансы АҚШ-тың ресми резервтерін өзгертумен тең болады. 2016 жылы Ресми есеп айырысу шотының сальдосы капитал балансы мен қаржы шоты \$454 млрд доллар және ағымдағы шот балансы -452 млрд. доллар қосындысынан шыққан \$ 2 млрд. долларды құрады. Алтын-валюта резервтерінен артық ұстау-бұл қалған әлемді несиелеу сияқты, сондықтан бұл сома 1-кестеде ресми есеп айырысу шотында - 2 млрд. деп көрсетіледі, сонымен, төлем балансының үш шоттарындағы қалдық сомасы нөлге тең.

Елдің төлем балансының шоттын неғұрлым анық түсіну үшін өз төлем балансы шоттарыңыз туралы ойланып көріңіз. Олар ұлттық шоттарға ұқсас.

Жеке тұлғаның ағымдағы шоты өндіріс факторларының қызметтерін көрсетуден түскен табыстарды және тауарлар мен қызметтерге арналған шығыстарды көрсетеді. Мысалы, Джекиді қарастырайық. Ол 2014 жылы жұмыс істеді және \$25,000 табыс алды. Джекида \$ 10,000 сомасына Инвестициялар бар, ол оған \$ 1,000 пайыздық табыс әкелді. Джекидің ағымдағы шоты 26 000 долларға табыс көрсетеді. Джеки тұтыну тауарлары мен қызметтерін сатып алуға 18 000 доллар жұмсады. Ол сондай-ақ 60 000 доллар тұратын жаңа үй сатып алды. Осылайша, Джекидің жалпы шығындары \$ 78,000 құрады. Джеки шығынын оның табысынан шегергенде (\$78,000 минус \$26,000) \$ 52,000 сомасы шығады. Бұл сома-Джекидің ағымдағы шотының тапшылығы болып келеді.

\$ 52,000 оның табысынан тыс шығындарды төлеу үшін, Джеки банкте бар ақшаны немесе несие алу керек. Джеки өзіне үй сатып алуға көмектесу үшін 50 мың доллар несие алды және бұл алған несие жалғыз болды. Қарыз алу-бұл капитал есебінен ағыны, сондықтан Джеки капитал шотының профициті \$ 50,000. Ағымдағы шоттың 52 000 доллар тапшылығымен және капитал қозғалысының 50 000 доллар профицитімен Джекиге әлі де 2000 доллар жетпеді. Ол өзінің банктік шотынан 2000 доллар алды. Оның ақшалай қоры 2000 долларға қысқарды.

Джекидің оның жұмысынан түскен табысы елдің экспортынан түскен табысына ұқсайды. Оның инвестициядан түскен табысы елдің шетелдіктерден түскен пайыздық табысына ұқсайды. Үй сатып алуды қоса алғанда, тауарлар мен қызметтерді сатып алу Ел импортына ұқсас. Джеки несиесі-басқа біреуден қарыз алу-бұл басқа әлемнен елдің қарыз алуы. Джеки банк шотының өзгеруі елдің ресми резервтерінің өзгеруіне ұқсас.

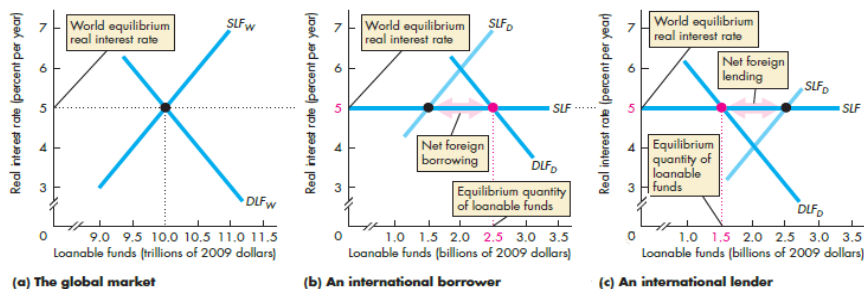
Қарыз алушылар мен кредиторлар

Қалған әлемнен қарызға алған ел қалған әлемге қарыз бергенге қарағанда, таза қарыз алушы деп аталады. Сол сияқты, таза кредитор-бұл басқа әлемге қарыздан гөрі көбірек несие беретін ел.

Құрама Штаттар таза қарыз алушы болып табылады, бірақ олар әрдайым осындай жағдайда болған жоқ. 1960-шы және 1970-ші жылдардың көп бөлігі бойы Құрама Штаттар қалған әлем үшін таза кредитор болды-Құрама Штаттардың ағымдағы операциялар шотының профициті және капитал қозғалысы шотының тапшылығы болды. Бірақ 1980 жылдардың басынан бастап, тек қана бір 1991 жылдан басқа, Құрама Штаттар қалған әлемнен таза қарыз алушы болды. Және 1992 жылдан бері өткен жылдар ішінде американдық қарыз алудың ауқымы саңырауқұлақтарша өсті.

Көптеген елдер Құрама Штаттар сияқты таза қарыз алушылар болып табылады. Бірақ Қытай, Жапония және мұнайға бай Сауд Арабиясына, соның ішінде бірнеше ел таза кредиторлар болып табылады. 2014 жылы Құрама Штаттар қалған әлемнің 397 миллиард доллардан астамға ие болған кезде тек Қытай 200 миллиард доллардан астам қаржы бөлді.

Халықаралық қарыз алу және несие беру қарыз қаражатының әлемдік нарығында жүреді. Сіз алдыңғы дәрістердің бірінде несие қорларының нарығын зерттедіңіз, бірақ онда біз төлем балансы мен халықаралық қарыз алу мен несиелендірудің нарыққа әсерін назарға алмадық. Міне, біз қазір соны жасаймыз.

Суреттің а) бөлігінде несиесі қорларына деген сұраныс, DLF_W , және несиесі қорларының ұсынысы, SLF_W , несиесі қорларының Ғаламдық нарығында көрсетілген. Әлемдік тепе-теңдіктің нақты пайыздық мөлшерлемесі жалпы әлемде берілетін қаражат көлемін тұтынылатын көлемге тең етеді. Бұл мысалда тепе-теңдікте нақты пайыздық мөлшерлеме жылына 5 пайызды, ал қаражат көлемі-10 триллион долларды құрайды.

Суреттің (b) бөлігінде қалған әлемнің қаражатын қарызға алатын елдегі несиесі қорларының нарығы көрсетілген. Елдің несиесі қорларына деген ішкі сұранысы, DLF_D , 2 суреттің (A) бөлігіндегі әлемдік сұраныстың бөлігі болып табылады және оның ішкі несиесі беру желісі, SLF_D , әлемдік ұсыныстың бөлігі болып табылады.

Егер бұл ел әлемдік нарықтан оқшауланған болса, нақты пайыздық мөлшерлеме жылына 6 пайызды (DLF_D және SLF_D қисықтары қиылысатын жерде) құрады. Бірақ егер ел әлемдік экономикаға жылына 6 пайыздық мөлшерлеменен кірсе, оған қаражат жұмсалады. Әлемдік нарықта жылына 5 пайыз нақты пайыздық мөлшерлеменен қарыз қаражатын жеткізушілер осы елде неғұрлым жоғары кірістілікке ұмтылатын болады. Шын мәнінде, ел қарыз қаражатын ұсыну қисығына тап болады, SLF , ол нақты пайыздық мөлшерлеменің әлемдік тепе-теңдігі кезінде көлденең.

Елдің несиесі қорларына деген сұранысы және әлемдік пайыздық мөлшерлеме Несиесі қорларының тепе-тең санын анықтайды. 2 суреттің b).бөлігіндегі қызыл түспен боялған 2,5 млрд. доллар сомасы.

Суреттің c) бөлігінде қалған әлемге несиесі беретін елдегі жағдай көрсетілген. Бұрынғыдай, елдің несиесі қорларына ішкі сұранысы, DLF_D , әлемдік сұраныстың бөлігі болып табылады, ал оның несиесі қорларының ішкі ұсынысы, SLF_D , 2 суреттің a) бөлігіндегі әлемдік ұсыныстың бөлігі болып табылады. Егер бұл ел әлемдік нарықтан оқшауланған болса, нақты пайыздық мөлшерлеме жылына 4 пайызды (DLF_D және SLF_D қисықтары қиылысатын жерде) құрайтын еді. Бірақ егер бұл ел әлемдік экономикаға кірсе, жылына 4 пайыздық мөлшерлеменен, одан қаражат тез ағады. Басқа әлемде жылына 5% нақты пайыздық мөлшерлеме кезінде қарыз қаражатын отандық жеткізушілер басқа елдерде неғұрлым жоғары кірістілікке ұмтылатын болады. Тағы да, ел нақты пайыздық мөлшерлеменің әлемдік тепе-теңдігі кезінде көлденең SLF қарыз қаражатын ұсыну қисығына тап болады. Елдің несиесі қорларына деген сұранысы және әлемдік пайыздық мөлшерлеме Несиесі қорларының тепе-тең санын 2 суреттің c) бөлігінде қызыл түспен белгіленген 1,5 млрд. доллар сомасы.

Ағымдағы төлем балансы

Елдің ағымдағы шотының балансын және таза Сыртқы қарыз алуларды не анықтайды? Таза экспорт (NX) ағымдағы шоттың негізгі элементі болып табылады. Біз ағымдағы шот балансын (CAB) қалай анықтай аламыз

$$CAB = NX + \text{Таза пайыздық кіріс} + \text{Таза аударымдар.}$$

Біз таза экспортты анықтаймыз, өйткені басқа екі элемент аз және қатты ауытқымайды.

Таза экспорт мемлекеттік бюджетпен және жеке қорлармен және инвестициялармен айқындалады. Таза экспорт қалай анықталғанын көру үшін, біз алдыңғы өткен дәрістерден алған кейбір инвестиция қаржыландыратын қаражат ағыны туралы ақпараттарды еске түсірейк. 2-кесте назар аударайық ол кейбір есептеулерді қосады.

	Symbols and equations	United States in 2016 (billions of dollars)
(a) Variables		
Exports*	X	2,215
Imports*	M	2,736
Government expenditure	G	3,268
Net taxes	T	2,403
Investment	I	3,057
Saving	S	3,401
(b) Balances		
Net exports	$X - M$	$2,215 - 2,736 = -521$
Government sector	$T - G$	$2,403 - 3,268 = -865$
Private sector	$S - I$	$3,401 - 3,057 = +344$
(c) Relationship among balances		
National accounts	$Y = C + I + G + X - M$ $= C + S + T$	
Rearranging:	$X - M = S - I + T - G$	
Net exports	$X - M$	-521
equals:		
Government sector	$T - G$	-865
plus		
Private sector	$S - I$	+344

Кестенің (А) бөлігінде олардың ұлттық табыстың қажетті айнымалылар саналған шартты белгілері бар. (В) бөлікте үш теңгерім айқындалады: таза экспорт, мемлекеттік сектордың балансы және жеке сектордың балансы.

Таза экспорт-бұл тауарлар мен қызметтердің экспорты минус тауарлар мен қызметтердің импорты.

Мемлекеттік сектордың балансы тауарлар мен қызметтерге арналған мемлекеттік шығыстарды шегере отырып, таза салықтарға тең. Егер бұл сан оң болып табылса, онда мемлекеттік сектордың профициті басқа секторларға сүйенеді; егер бұл сан теріс болып табылса, онда мемлекеттік сектордың тапшылығы басқа секторлардан қарыз алу есебінен қаржыландырылуы тиіс. Мемлекеттік сектордың тапшылығы-федералдық үкіметтің, Штаттар Үкіметінің және жергілікті билік органдарының тапшылығының сомасы.

Жеке сектордың балансы минус инвестицияны үнемдейді. Егер қор инвестициядан асып кетсе, жеке сектордың профициті басқа секторларға сүйенеді. Егер инвестициялар қордан асып кетсе, жеке сектордың тапшылығы басқа секторлардан қарыз алу есебінен қаржыландырылады.

(В) бөлімінде 2016 жылы Құрама Штаттар үшін осы қалдықтардың мәндері көрсетілген. Көріп отырғанымыздай, таза экспорт -521 млрд., тапшылық \$ 521 млрд. мемлекеттік сектордың таза салықтардан түсетін табысы \$ 2,403 млрд., ал оның шығыстары - \$ 3,268 млрд., сондықтан мемлекеттік сектордың балансы -865 млрд. құрады \$865 млрд. тапшылық \$ 3,401 млрд. үнемдеді және \$ 3,057 млрд. инвестициялады, сондықтан оның балансы \$ 344 млрд. - профицит \$ 344 млрд. құрады.

(С) бөлігінде үш баланс арасындағы өзара байланыс көрсетілген. Ұлттық табыс пен өнімнің есебінен біз нақты ЖІӨ Y - тұтыну шығыстарының (С), инвестициялардың (I), мемлекеттік шығыстардың (G) және таза экспорттың (X-M) сомасы екенін білеміз. Нақты ЖІӨ тұтыну шығыстарының (С), жинақтардың (S) және таза салықтардың (T) сомасына тең. Бұл теңдеулерді қайта топтастыру таза экспорт мемлекеттік сектор теңгерімінің және жеке сектор теңгерімінің сомасын білдіреді. АҚШ - та 2016 жылы мемлекеттік сектордың балансы - 865 млрд., ал жеке сектордың балансы - \$ 344 млрд. құрады. Мемлекеттік сектордың теңгерімі мен жеке сектордың теңгерімі -521 млрд. құрады.

Қысқа мерзімді перспективада доллардың құлдырауы нақты айырбас бағамын төмендетеді, бұл АҚШ-тың импортын неғұрлым қымбат, ал АҚШ-тың экспортын неғұрлым бәсекеге қабілетті етеді.

Импортталатын тұтыну тауарлары мен қызмет көрсетулерге бағалардың артуы тұтыну шығыстарының қысқаруына және қорлардың ұлғаюына әкелуі мүмкін. Импортталатын күрделі тауарларға бағаның өсуі инвестициялардың қысқаруына әкелуі мүмкін. Өзге де тең жағдайларда жинақтардың ұлғаюы немесе инвестициялардың қысқаруы жеке сектордың тапшылығы мен ағымдағы операциялардың шоты бойынша тапшылықты қысқартады. Бірақ ұзақ мерзімді перспективада номиналды айырбас бағамының өзгеруі нақты айырбас бағамын өзгеріссіз қалдырады және ағымдағы шот балансына әсер етуде ешқандай рөл атқармайды.